

สรุปรายงานผลการตรวจราชการ
ของผู้ตรวจราชการกรมการพัฒนาชุมชน

ประจำเดือนกันยายน ๒๕๖๕

สรุปรายงานผลการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกรมการพัฒนาชุมชน
ประจำเดือน กันยายน ๒๕๖๕

ที่	ประเด็นการตรวจราชการ	ข้อตรวจพบ/ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑	<p>การดำเนินการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจนของประชาชนในทุกมิติ โดยสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งการขับเคลื่อนการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการใช้ข้อมูลจากระบบ TPMAP เป็นเครื่องมือในการชี้เป้าและเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ ด้วยวิธีการบูรณาการการแก้ไขปัญหาความยากจนให้ตรงกับปัญหาของครัวเรือนทั้ง ๕ มิติ ได้แก่ มิติสุขภาพ มิติความเป็นอยู่ มิติการศึกษา มิติรายได้ และมิติการเข้าถึงบริการภาครัฐ โดยแต่ละมิติจะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบเป็นเจ้าภาพหลัก มีเป้าหมายในการให้ความช่วยเหลือและติดตามครัวเรือนเป้าหมายอย่างใกล้ชิด เพื่อให้พ้นจากสภาพปัญหาให้เสร็จสิ้นในระดับอำเภอ ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕</p> <p>๑.๑ การขับเคลื่อนการดำเนินงานขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของหน่วยงานในสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน ระยะเวลาไตรมาส ๑-๒</p> <p>ข้อตรวจพบ โดยมีภาพรวม ดังนี้</p> <p>๑. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดและอำเภอ มีการจัดประชุมสร้างการรับรู้และรับมอบแนวทางการขับเคลื่อนการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนฯ ตลอดจนมีการอบรมการใช้งานระบบ TPMAP ให้แก่ทีมปฏิบัติการฯ และทีมพี่เลี้ยงผ่านระบบ Online สำหรับการปฏิบัติงานในพื้นที่</p> <p>๒. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัด (คจพ.จ) ได้มีการจัดทำทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายจากระบบ TPMAP โดยมีการจำแนกข้อมูลรายจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และตามสภาพปัญหา ๕ มิติ ให้ คจพ.อ. และทีมปฏิบัติการฯ สำหรับเป็นเป้าหมายในการลงพื้นที่ตรวจสอบข้อมูล และบันทึกข้อมูลครัวเรือนลงในระบบ TPMAP Logbook</p> <p>๓. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอในฐานะกรรมการและเลขานุการ คจพ.อ. มีการเสนอบุคคลให้นายอำเภอแต่งตั้งเป็นทีมพี่เลี้ยง โดยทีมพี่เลี้ยง ๑ ทีม จะประกอบไปด้วยข้าราชการ นักศึกษา จิตอาสาพัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชน อาสาสมัครต่าง ๆ ตลอดจนทั้งครัวเรือนข้างเคียง ซึ่งจะมีหน้าที่สำคัญในการจัดทำแผนครัวเรือน และติดตามให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายอย่างใกล้ชิดแบบ Intensive care</p>	<p>ข้อเสนอแนะ ผู้ตรวจราชการกรมให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดและอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>๑. ขอให้จังหวัดดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณในส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายกลาง การดำเนินงานขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้แล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่กรมกำหนด</p> <p>๒. ขอให้ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอ (ศจพ.อ.) สนับสนุน ประเมินผลการดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานให้ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัด (ศจพ.จ.) ทราบ ไม่น้อยกว่าเดือนละ ๑ ครั้ง</p> <p>๓. ขอให้ทีมปฏิบัติการฯ นำแผนครัวเรือนสู่แผนชุมชน ด้วยการนำข้อมูลที่ได้รับจากทีมพี่เลี้ยงมาสังเคราะห์ จัดหมวดหมู่ลำดับความสำคัญและนำเข้าเวทีการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/แผนพัฒนาตำบล เพื่อเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยฯ บรรจุในแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนพัฒนาตำบล และแผนในระดับต่อไป</p> <p>๔. ขอให้ใช้เมนูแก้งจนเป็นกรอบในการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมาย โดยวิเคราะห์ประเด็นปัญหาให้ถูกต้องชัดเจนหรือหากสภาพปัญหาไม่สอดคล้องกับเมนูแก้งจน ให้แก้ปัญหาโดยหน่วยงานตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และให้ติดตามช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำ</p>

ที่	ประเด็นการตรวจราชการ	ข้อตรวจพบ/ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
		<p>๔. ทีมปฏิบัติการฯ และทีมพีเลียง มีการลงพื้นที่ตรวจสอบข้อมูลรายครัวเรือน เป้าหมาย ๓ ประเภท ได้แก่ ๑) กลุ่มเป้าหมายในระบบ TPMAP ๒) กลุ่มเป้าหมายที่ตกหล่นจากระบบ (Exclusion error) ๓) กลุ่มคนเปราะบาง เพื่อทำการวิเคราะห์สภาพปัญหา และร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไข พร้อมทั้งทำการบันทึกข้อมูลครัวเรือนลงในระบบ TPMAP Logbook</p> <p>๕. ทีมปฏิบัติการฯ รวบรวมแนวทางการแก้ไขปัญหาของครัวเรือน โดยมีการจำแนกข้อมูลเป็นโครงการ กิจกรรม เป็นรายมิติ โดยมีการใช้แบบรายงาน ศจพ.๔ ระดับต่างๆ เป็นเครื่องมือในการเตรียมข้อมูลสำหรับการประชุม ศจพ.๑. และใช้ชี้เป้าการบูรณาการให้ความช่วยเหลือให้เสร็จสิ้นในระดับอำเภอ ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕</p> <p>๖. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอในฐานะกรรมการและเลขานุการ ศจพ.๑. มีการจัดประชุม ศจพ.๑. เพื่อบูรณาการความช่วยเหลือ ซึ่งได้ให้หน่วยงานใช้เมนูแก้จนมาเป็นกรอบแนวทางการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมาย และหากสภาพปัญหาไม่ตรงกับเมนูแก้จนก็ให้ดำเนินการช่วยเหลือตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย</p> <p>ปัญหา/อุปสรรค</p> <p>๑. การส่งออกข้อมูลครัวเรือนเป้าหมายจากระบบ TPMAP ล่าช้า ส่งผลต่อการดำเนินงานไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลา</p> <p>๒. ระบบ TPMAP ไม่เสถียร ส่งผลต่อการบันทึกข้อมูลและมีปัญหา Error บ่อยครั้ง เนื่องจากมีการเข้าใช้งานจำนวนมาก</p> <p>๓. สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) เป็นอุปสรรคต่อการลงพื้นที่ตรวจสอบข้อมูลรายครัวเรือน ของทีมปฏิบัติการฯ และทีมพีเลียง ประกอบกับบางจังหวัดมีครัวเรือนเป้าหมายจำนวนมาก ส่งผลให้การตรวจสอบและบันทึกข้อมูลไม่เป็นไปตามเป้าหมาย</p> <p>๔. เจ้าหน้าที่เกิดความสับสนถึงกระบวนการ/แนวทาง การออกรายงาน และกรอบระยะเวลาในการดำเนินงานในช่วงแรก ส่งผลให้การตรวจสอบและการบันทึกข้อมูลในระบบ TPMAP ล่าช้า และไม่ได้รับความร่วมมือจากภาคส่วนอื่นเท่าที่ควร</p> <p>๑.๒ การดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามโครงการ/กิจกรรม ที่ผ่านการประชุม ศจพ.๑. ระยะเวลาไตรมาส ๓-๔</p> <p>ข้อตรวจพบ ความก้าวหน้ากิจกรรม โดยมีภาพรวม ดังนี้</p> <p>๑. หน่วยงานภาคีการพัฒนา ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคสื่อมวลชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน มีการใช้ข้อมูลที่ผ่านการประชุมของ ศจพ.๑. และ ศจพ.๑. ดำเนินการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายอย่าง</p>	<p>๕. ขอให้คณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดและอำเภอ (คจพ.จ./คจพ.อ.) วางระบบในการสื่อสารสร้างการรับรู้ทุกช่องทาง ทุกขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้รับรู้และมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาความยากจนให้ครอบคลุมทุกมิติ</p> <p>*****</p>

ที่	ประเด็นการตรวจราชการ	ข้อตรวจพบ/ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
		<p>เป็นรูปธรรม อาทิ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยหน่วยงานปศุสัตว์และประมงจังหวัด สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ครัวเรือนเป้าหมาย,หน่วยงาน พมจ. เปิดโอกาสให้ครัวเรือนที่มีผู้พิการและผู้ดูแลผู้พิการ สามารถกู้ยืมเงินทุนเพื่อนไปเป็นทุนในการประกอบอาชีพ เป็นต้น</p> <p>๒. จังหวัด/อำเภอมีการมอบหมายให้หัวหน้าส่วนราชการภายในจังหวัดเป็นหัวหน้าคณะทำงานรับผิดชอบและดูแลครัวเรือนเป้าหมาย เพื่อเป็นแกนหลักในการประสานภาคีการพัฒนาและเครือข่ายทุกภาคส่วนในการร่วมบูรณาการให้ความช่วยเหลือให้ครอบครัวทุกสภาพปัญหา และเฝ้าระวังไม่ให้ครัวเรือนเป้าหมายกลับไปมีปัญหาซ้ำ อาทิจังหวัดสุโขทัย ตราด พะเยา ตาก อุดรดิตถ์ นครศรีธรรมราช</p> <p>๓. จังหวัด/อำเภอให้ความสำคัญกับการสนับสนุนทีมพี่เลี้ยงในติดตามการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายอย่างใกล้ชิด (Intensive care) และเน้นย้ำให้มีการบันทึกผลการให้ความช่วยเหลือในระบบ TPMAP Logbook อาทิ จังหวัดสมุทรสงคราม</p> <p>๔. จังหวัด/อำเภอมีแผนการดำเนินงานการบูรณาการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ด้วยการสนับสนุนงบประมาณจังหวัดและมอบหมายให้หน่วยงานอปท.ในพื้นที่กำหนดแผนงาน/โครงการเพื่อใช้แก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ อาทิจังหวัดพิษณุโลก</p> <p>๕. จังหวัด/อำเภอมีการจัดทำ Model การบริหารจัดการความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนฯ พร้อมทั้งมีการจัดทำสรุปบทเรียนกิจกรรมการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเพื่อเป็นแนวทางให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายอื่นๆ</p> <p>๖. จังหวัด/อำเภอมีการติดตามรายงานผลการดำเนินงานการบริหารจัดการความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนฯ ผ่านการประชุมติดตามงานเร่งด่วนและนโยบายสำคัญของจังหวัด และมีเวทีการเชิดชูเกียรติแก่ผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนมีการจัดทำวีดิทัศน์/คลิปวีดีโอ รายงานสรุปผลการดำเนินงาน เผยแพร่ผ่านช่องทาง Social media อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างการรับรู้และส่งเสริมให้ประชาชน ภาคีเครือข่ายการพัฒนา มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความยากจน อาทิ จังหวัดแพร่ นครราชสีมา ขอนแก่น เชียงใหม่ สุโขทัย ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี</p> <p>ปัญหา/อุปสรรค</p> <p>๑. ครัวเรือนเป้าหมายที่มีอยู่ในระบบ TPMAP Logbook มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา โดยจังหวัดได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ โดยให้ทีมปฏิบัติการจัดทำข้อมูลแบบ Manual ควบคู่กับข้อมูลระบบ TPMAP Logbook</p>	

ที่	ประเด็นการตรวจราชการ	ข้อตรวจพบ/ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
		<p>๒. ในบางพื้นที่ ไม่มีงบประมาณที่เพียงพอต่อการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมาย ด้วยสาเหตุการมีจำนวนครัวเรือนเป้าหมายจำนวนมาก ประกอบกับหน่วยงานราชการในพื้นที่อยู่ในช่วงปลายปีงบประมาณ ซึ่งได้มีแผนงานโครงการ/กิจกรรมเรื่องอื่น ๆ ในข้อบัญญัติ ฯ และดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว</p> <p>๓. ครัวเรือนเป้าหมายบางครัวเรือนไม่ประสงค์ขอรับความช่วยเหลือและขาดทัศนคติที่ดี ในการปรับปรุงสภาพครัวเรือนให้ดีขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่ประสงค์ขอรับการช่วยเหลือ เป็นงบประมาณมากกว่าการฝึกอบรม</p> <p>*****</p>	

ที่	ประเด็นการตรวจราชการ	ข้อตรวจพบ/ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๒	<p>โครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕</p>	<p>๒.๑ การขับเคลื่อนกิจกรรมหลักที่ ๑ การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง (การสร้างและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่,การเสริมสร้างกระบวนการบริหารจัดการชุมชน,การประเมินผลการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง)</p> <p>ข้อตรวจพบ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด และอำเภอ ได้ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>๑. การสร้างและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ ด้วยกระบวนการอบรมแกนนำขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในระดับพื้นที่ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในหลักการแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยแต่ละอำเภอได้คัดเลือกครัวเรือนพัฒนาพื้นที่เรียนรู้ โคก หนอง นา ๒๕๖๕ จำนวน ๑ คน/หมู่บ้าน ผู้นำชุมชนของหมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน ๑ คน/หมู่บ้าน และ จนท.ที่รับผิดชอบ จำนวน ๑ คน เข้าร่วมการอบรมผ่านรูปแบบออนไลน์ในห้วงระยะเวลาไตรมาส ๑ -๒ ซึ่งมีเสียงสะท้อนจากผู้เข้ารับการอบรมบางส่วนว่า รูปแบบการอบรมด้วยวิธีออนไลน์ทำให้ขาดความเข้มข้น สถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการฝึกอบรม และบางพื้นที่มีปัญหาเรื่องสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร ส่งผลต่อคุณภาพการสื่อสารและทำลายบรรยากาศการฝึกอบรม เป็นต้น</p> <p>๒. การเสริมสร้างกระบวนการบริหารจัดการชุมชน ด้วยกระบวนการสัมมนาการเรียนรู้วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงและการขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงระดับหมู่บ้าน ซึ่งภาพรวมของแต่ละอำเภอได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งอำเภอมีการส่งเสริมความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการยกระดับครอบครัวพัฒนาให้เป็นระดับก้าวหน้า ด้วยการเพิ่มพูนทักษะความรู้ กระบวนการผลิต การตลาด และมีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การฝึกปฏิบัติให้กับครอบครัวพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของหมู่บ้านเป็นหลัก โดยมีการเชื่อมโยงกับพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ทฤษฎีใหม่รูปแบบ “โคก หนอง นา” อาทิ การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ การแปรรูปผลิตผลเพื่อทำเป็นอาหารตลอดทั้งกิจกรรมอื่นๆ ที่จะช่วยสร้างอาชีพ/รายได้</p> <p>๓. การประเมินผลการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมส่วนใหญ่หมู่บ้านเป้าหมายมีการจัดประชุมเพื่อถอดบทเรียนและประเมินผลการพัฒนาหมู่บ้านหลังการพัฒนาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งภาพรวมผลการประเมินความพึงพอใจรวมของหมู่บ้าน/ชุมชน (GVH) ครั้งที่ ๒ เทียบผลกับการประเมินก่อนการพัฒนา ครั้งที่ ๑ พบว่าหมู่บ้านเป้าหมายมีความสุขมวลรวมเพิ่มขึ้น อาทิ จังหวัดน่าน ปีตตานี พะเยา เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑ และจังหวัดเพชรบูรณ์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๖</p>	<p>ข้อเสนอแนะ ผู้ตรวจราชการกรม ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด และอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>๑. การพัฒนาพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ทฤษฎีใหม่รูปแบบ “โคก หนอง นา” ต้องให้เอื้อต่อการปฏิบัติได้จริงหรือมีฐานเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคมและเหมาะสมกับสภาพทางกายภาพของพื้นที่</p> <p>๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครอบครัวพัฒนา ผู้นำชุมชน และภาคีเครือข่ายการพัฒนา ร่วมกันขับเคลื่อนกิจกรรมภายในศูนย์เรียนรู้ให้เกิดความต่อเนื่อง ผ่านกิจกรรมเอามื้อสามัคคี เพื่อให้ศูนย์เรียนรู้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชนและนอกชุมชน</p> <p>๓. ขอให้จังหวัด/อำเภอ จัดวางระบบการติดตามสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ ตลอดทั้งหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการพัฒนาแล้วในปีก่อน ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายการพัฒนาในพื้นที่ เพื่อให้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงได้รับการพัฒนาสู่ระดับก้าวหน้าอย่างยั่งยืน</p> <p>๔. ขอให้จังหวัด/อำเภอส่งเสริมให้ครอบครัวพัฒนาเกิดการสร้างเครือข่าย มีการรวมกลุ่มพัฒนาจัดตั้งเป็นกลุ่ม OTOP ด้วยวิธีการส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคม (SE) ในรูปแบบร่วมมือ ร่วมทุน ร่วมค้า และขอให้เชื่อมโยงทุนต่าง ๆ ที่มีในชุมชนสนับสนุนการพัฒนาดังกล่าว อาทิ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนหมู่บ้าน กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เป็นต้น เพื่อเป้าหมาย “เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น”</p> <p>*****</p>

ที่	ประเด็นการตรวจราชการ	ข้อตรวจพบ/ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
		<p>๒.๒ การขับเคลื่อนกิจกรรมหลักที่ ๒ การพัฒนาศูนย์เรียนรู้ทฤษฎีใหม่รูปแบบ “โคก หนอง นา” (งบลงทุน)</p> <p>ข้อตรวจพบ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด และอำเภอ ได้ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>๑. จังหวัด/อำเภอ ได้ดำเนินการขุดปรับพื้นที่ตามที่ได้รับจัดสรรเสร็จเรียบร้อยแล้ว คงเหลือบางจังหวัด อาทิ ในพื้นที่อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน ๑ แปลง ที่ยังดำเนินการไม่ได้เนื่องจากสภาพปัญหาของพื้นที่มีน้ำท่วมขัง เครื่องจักรหนักไม่สามารถดำเนินการขุดปรับได้ โดยจังหวัดอยู่ระหว่างดำเนินการขออนุมัติเปลี่ยนแปลงพื้นที่ดำเนินการ</p> <p>๒. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณกิจกรรมพัฒนาศูนย์เรียนรู้ทฤษฎีใหม่รูปแบบ “โคก หนอง นา” คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๗๕ โดยมีจังหวัดที่เบิกจ่ายร้อยละ ๑๐๐ มีจำนวน ๔๒ จังหวัด อาทิ จังหวัดลำปาง เพชรบุรี สระแก้ว พังงา ยโสธร เลย นราธิวาส แม่ฮ่องสอน นครนายก เพชร สุพรรณบุรี ระนอง สุโขทัย อ่างทอง และมีจังหวัดที่มีผลการเบิกจ่ายน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ได้แก่จังหวัดสตูล ระยอง สงขลา สุราษฎร์ธานี นครปฐม และปทุมธานี (ข้อมูล ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖)</p> <p>๓. จังหวัด/อำเภอ มีการจัดหาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ที่เหลือจากงบประมาณขุดปรับพื้นที่ให้กับตัวแทนครัวเรือนพัฒนาพื้นที่ โคก หนอง นา ที่ผ่านการอบรม โดยความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานประมงอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานเกษตรอำเภอ ในการเพิ่มพูนทักษะความรู้ กระบวนการผลิต ดูแลรักษา และการตลาด</p> <p>๔. จังหวัด/อำเภอ มีการจัดกิจกรรมพัฒนาพื้นที่ในรูปแบบเอามื้อสามัคคี ในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ทฤษฎีใหม่รูปแบบ “โคก หนอง นา” อาทิ การฟื้นฟูดิน การปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง และจัดให้มีกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสาธิตการใช้ชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่แหล่งเรียนรู้ “โคก หนอง นา” อาทิ จังหวัดกำแพงเพชร ประจวบคีรีขันธ์ อุบลราชธานี ขอนแก่น</p> <p>ปัญหา อุปสรรค</p> <p>๑. สภาพสังคมและสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน ทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงครอบครัวพัฒนาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่ขาดคนที่ เป็นวัยแรงงานหรือวัยหนุ่มสาว ซึ่งเป็นวัยที่มีศักยภาพในการร่วมคิด ร่วมพัฒนา ร่วมเปลี่ยนแปลงหมู่บ้าน ส่งผลให้การขับเคลื่อนโครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร</p>	<p>ปัญหา อุปสรรค (ต่อ)</p> <p>๒. หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการพัฒนา ในปีงบประมาณก่อน ๆ ขาดความต่อเนื่องในการติดตาม หรือไม่มีการสนับสนุนให้มีกิจกรรมหรืองบประมาณจากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานในพื้นที่</p> <p>*****</p>

ที่	ประเด็นการตรวจราชการ	ข้อตรวจพบ/ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๓	<p>โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนองนา โมเดล”</p>	<p>๓.๑ การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ภายหลังจากขอยายระยะเวลา ใน ๔ กิจกรรมย่อย (กิจกรรมที่ ๒ ๔ ๕ และ ๗) จากเดิมสิ้นสุดเดือนธันวาคม ๒๕๖๔ เป็นสิ้นสุดเดือนมีนาคม ๒๕๖๕</p> <p>ข้อตรวจพบ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดหรืออำเภอ ได้ดำเนินการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. จังหวัด/อำเภอ เร่งดำเนินการขุดปรับพื้นที่ในพื้นที่ดำเนินการที่เหลือและพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ๒. จังหวัด/อำเภอ กำชับให้ให้พัฒนากรลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานในกิจกรรมที่ขอยายระยะเวลาทำการเบิกจ่ายงบประมาณแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ๓. จังหวัด/อำเภอ ได้ประสานขอความร่วมมือจากคณะกรรมการตรวจรับงานจ้างเร่งลงพื้นที่ตรวจรับงานขุดปรับพื้นที่ เพื่อให้การจัดทำเอกสารเบิกจ่ายงบประมาณแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ๔. จังหวัด/อำเภอ เร่งดำเนินการจัดซื้อและส่งมอบวัสดุอุปกรณ์ประจำฐาน/สร้างฐานเรียนรู้ และครุภัณฑ์ ในกิจกรรมที่ ๔ และ ๕ <p>ปัญหา/อุปสรรค ในห้วงขอยายระยะเวลา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. บางพื้นที่ที่ประสบเหตุอุทกภัยและฝนตกชุก ทำให้มีปริมาณน้ำจำนวนมาก ดินมีสภาพยุบตัว เครื่องจักรหนักไม่สามารถทำงานในพื้นที่ได้ ซึ่งต้องรอให้น้ำลด ผู้รับจ้างถึงจะสามารถเข้าดำเนินการในพื้นที่ได้ ๒. ผู้รับจ้างไม่เพียงพอในบางพื้นที่ รวมถึงเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน (พัฒนากร) ช่างผู้ควบคุมงาน (นายช่าง อปท.) ส่งผลให้กระบวนการตรวจรับงานจ้างและการจัดทำเอกสารเบิกจ่ายเป็นไปอย่างล่าช้า ๓. การแจ้งเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม แนวทางการดำเนินโครงการฯ/การถอนตัวของครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่งผลให้กระบวนการดำเนินงานมีความล่าช้า <p>๓.๒ การขับเคลื่อนกิจกรรมภายหลังเสร็จสิ้นโครงการ ในห้วงระยะเวลาไตรมาส ๓ และ ๔</p> <p>ข้อตรวจพบ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดหรืออำเภอ ได้ดำเนินการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. จังหวัด/อำเภอ มีการกำชับให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน (พัฒนากร) รวบรวมจัดเก็บเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการฯ เพื่อรอรับการตรวจสอบของหน่วยตรวจสอบ และให้มีการจัดทำแผนลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค 	<p>ข้อเสนอแนะ ผู้ตรวจราชการกรม ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดและอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ขอให้จังหวัด/อำเภอ ประชาสัมพันธ์ผลสำเร็จผ่านช่องทาง Social media อย่างต่อเนื่องและหลากหลายช่องทาง เพื่อสร้างกระแสการรับรู้ในวงกว้าง และยกย่องเชิดชูเกียรติพื้นที่ต้นแบบฯที่มีผลการดำเนินงานดีเด่น (Best Practice) ๒. ขอให้จังหวัด/อำเภอ มีการติดตาม สนับสนุน และให้คำปรึกษาแนะนำการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบฯ อย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการได้ในรูปแบบที่เหมาะสม เช่น การลงพื้นที่เยี่ยมเยียนครัวเรือน หรือการจัดทำระบบรายงานออนไลน์ ๓. ขอให้จังหวัด/อำเภอ สํารวจและจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรในพื้นที่ ตลอดทั้งให้ดำเนินการถอดบทเรียนความสำเร็จ ความล้มเหลว ด้วยกระบวนการจัดเวทีเสวนา/ตลาดนัดความรู้ เพื่อการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์กับการพัฒนาชุมชนร่วมกับโครงการ/กิจกรรมอื่นหรือกับหน่วยงานอื่น ๆ ๔. ขอให้จังหวัด/อำเภอ นำ Model “ก้าวต่อไป โคก หนองนา พัฒนาชุมชน” ด้วยหลัก ๕P (Place, People, Product, Promotion, Pass on Perfect) ไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่ โดยปรับให้เข้ากับสภาพภูมิสังคม เศรษฐกิจ ศักยภาพตัวบุคคล และเครือข่ายภาคีการพัฒนาที่มีในพื้นที่ ๕. ขอให้จังหวัด/อำเภอ จัดให้พื้นที่ต้นแบบฯ มีความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐาน (ขนาดเล็ก) ที่เอื้อต่อการศึกษาดูงานและสอดคล้องกับสภาพแปลงพื้นที่ต้นแบบฯ เช่น ถนน เส้นทางเดิน ป้ายบอกทาง/แหล่งเรียนรู้ โรงเรือน จุดพักผ่อน หรืออื่น ๆ

ที่	ประเด็นการตรวจราชการ	ข้อตรวจพบ/ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
		<p>และร่วมพูดคุยกับเจ้าของพื้นที่ต้นแบบฯอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมหาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน</p> <p>๒. จังหวัด/อำเภอ มีการจัดตั้งกลไก/คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” สู่การเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับจังหวัด/อำเภอ ที่ประกอบด้วยภาคีการพัฒนาในพื้นที่ทั้ง ๗ ภาคส่วน</p> <p>๓. จังหวัด/อำเภอ มีการลงพื้นที่เพื่อทำการประเมินศักยภาพพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” และได้มีการจัดทำ Model การขับเคลื่อน “ก้าวต่อไป โคก หนอง นา พัฒนาชุมชน” ทำให้เห็นทิศทางการพัฒนาและการบูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ จังหวัดขอนแก่น นครศรีธรรมราช เชียงราย เพชรบูรณ์ ขอนแก่น</p> <p>๔. จังหวัด/อำเภอ ร่วมกับคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบฯ และเจ้าของแปลง มีการนำผลการประเมินศักยภาพพื้นที่ต้นแบบฯ มาพิจารณาประกอบกับกลยุทธ์การพัฒนา แบบ “บวร” จัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายและพื้นที่ข้างเคียงให้สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการ และความพร้อมของพื้นที่ อาทิ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย</p> <p>๕. จังหวัด/อำเภอ มีการจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ จัดทำระเบียบ/ข้อบังคับ ที่ใช้ในการบริหารจัดการครุภัณฑ์ โดยมีการแจ้งแนวทางการจัดทำสัญญาจ้าง-คืนครุภัณฑ์ การบำรุงรักษา เป็นต้น อาทิจังหวัดสุโขทัย เพชรบุรี น่าน</p> <p>ปัญหา/อุปสรรค</p> <p>๑. คราวเรือนต้นแบบฯ ที่เข้าร่วมโครงการฯ บางครัวเรือนไม่ได้พักอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาพื้นที่ตามเงื่อนไข ระยะเวลา ๕ ปี</p> <p>๒. บางพื้นที่ยังไม่มีจัดทำทะเบียนฐานข้อมูลทรัพยากรในแปลง ส่งผลให้ขาดข้อมูลส่งเสริมและสนับสนุนครัวเรือนต้นแบบฯ</p> <p>๓. องค์ประกอบของพื้นที่ต้นแบบฯ ในบางพื้นที่ไม่มีความสมบูรณ์เป็นรูปร่างที่ชัดเจนและไม่เหมาะสมกับการเป็นพื้นที่เรียนรู้ เช่น ไม่มีหนอง ไม่มีนา ไม่มีการ ซ่อม เสริม สร้าง หลังจากที่มีการดำเนินโครงการฯ เสร็จสิ้น</p>	<p>๖. ขอให้จังหวัด/อำเภอ มีการขยายผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” โดยอาศัยกลไกจิตอาสาพัฒนาชุมชน (ครูพาท่า) ไปต่อยอดการดำเนินงานของกรมฯ อาทิ การสร้างสัมมาชีพชุมชน การพัฒนาศักยภาพสตรี การช่วยเหลือครัวเรือนยากจน/เปราะบาง ตลอดทั้งการขยายผลสู่แปลงหรือพื้นที่ข้างเคียง เพื่อให้พื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการฯก้าวสู่การเป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีคุณภาพและมีชีวิต</p> <p>*****</p>

ที่	ประเด็นการตรวจราชการ	ข้อตรวจพบ/ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๔	การดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	<p>๔.๑ ผลการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี</p> <p>ข้อตรวจพบ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดและอำเภอ ได้ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>๑. จังหวัด/อำเภอ มีการประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ทั้งประเภทบุคคลธรรมดาและประเภทองค์กรสตรี โดยภาพรวมมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นในทุกจังหวัด</p> <p>๒. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ในภาพรวมทั้งงบบริหารเงินอุดหนุน และเงินทุนหมุนเวียน ทุกจังหวัดมีผลการเบิกจ่ายเกินร้อยละ ๘๐ โดยจังหวัดที่มีผลการเบิกจ่ายภาพรวมอยู่ในลำดับดีมาก ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี ร้อยเอ็ด เชียงราย สกลนคร อ่างทอง ฉะเชิงเทรา นครราชสีมา นครสวรรค์ ยโสธร</p> <p>๓. จังหวัด/อำเภอ มีการประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้ลูกหนี้รายเดิมที่ผิดนัดชำระ และยังไม่เคยใช้สิทธิ ตามประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และอัตราดอกเบี้ยผิดนัดกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ. ๒๕๖๓ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ และ ๓ ให้มายื่นเรื่องและขอใช้สิทธิลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และอัตราดอกเบี้ยผิดนัดกองทุนฯ ตามประกาศฯ ฉบับที่ ๔ โดยอำเภอมีการดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้เพื่อเป็นชำระเป็นรายงวดให้กับลูกหนี้</p> <p>๔. จังหวัด/อำเภอ ร่วมกับคณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับต่าง ๆ ลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับลูกหนี้ ถึงประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เรื่องมาตรการยกเลิกลูกหนี้รายบุคคล และการปลดหนี้รายบุคคลของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ได้ชำระหนี้ง่ายขึ้น อาทิ จังหวัดกำแพงเพชร</p> <p>๔.๒ ข้อเสนอในการขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับพื้นที่</p> <p>๑. งบประมาณสำหรับใช้ในการติดตามหนี้ในระดับจังหวัด/อำเภอ ไม่เพียงพอและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน</p> <p>๒. จัดให้มีการศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงปัจจัยความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค วิธีการบริหารจัดการกับปัญหาในการขับเคลื่อนงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี</p> <p>๓. จัดให้มี Smart Lady เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนรุ่นใหม่ได้มาขับเคลื่อนงานกองทุนฯ ให้ทันสมัย มีความน่าสนใจ เข้าถึงได้ทุกวัย และพัฒนารูปแบบ วิธีการขับเคลื่อนงานด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ง่ายและเอื้อต่อการใช้งานได้จริง</p>	<p>ข้อเสนอแนะ ผู้ตรวจราชการกรม ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดและอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>๑. ขอให้จังหวัดเร่งรัดดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ หากมีงบประมาณเหลือจ่ายให้ดำเนินการโอนงบประมาณคืนให้กับกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ภายในระยะเวลาที่กรมกำหนด และบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงานในโปรแกรมจัดทะเบียนลูกหนี้ (SARA) ให้ครบถ้วน</p> <p>๒. ขอให้จังหวัด/อำเภอ ได้ประชาสัมพันธ์และลงพื้นที่สร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจให้กับลูกหนี้ถึงประกาศของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ เรื่องมาตรการยกเลิกลูกหนี้รายบุคคล ค่าประกันเงินกู้รายบุคคล และการปลดหนี้รายบุคคลของกองทุนฯ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ได้ชำระหนี้ง่ายขึ้นและกองทุนฯ มีโอกาสที่จะได้รับการชำระหนี้มากขึ้น ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ</p> <p>๓. ขอให้จังหวัด/อำเภอ ส่งเสริมและสนับสนุนให้สตรีช่วยขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน อาทิ ส่งเสริมให้สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต เป็นคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน และส่งเสริมบทบาทและพัฒนาศักยภาพสตรีที่เป็นครัวเรือนเป้าหมาย กข.คจ. โดยผ่านการจัดกิจกรรมพัฒนาบทบาทสตรี การสร้างภาวะผู้นำ การพัฒนาองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ</p> <p>๔. ขอให้จังหวัด/อำเภอ สนับสนุนให้คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับต่าง ๆ ให้มีบทบาทในการหนุนเสริมนโยบายที่สำคัญ เช่น การขับเคลื่อนงานแก้ไขปัญหาค่าความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืน การสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย การสร้างความมั่นคงทางอาหาร “สตรีแบ่งปันรัก ปลูกพืชปลอดภัย” การขับเคลื่อนงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมจัดทำประกาศเขตชูเกียรติเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ และเป็นต้นแบบให้กับสตรีท่านอื่น ๆ</p>

ที่	ประเด็นการตรวจราชการ	ข้อตรวจพบ/ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๕	การบริหารงานตามมาตรฐานการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย	<p>๕.๑ ความก้าวหน้าตามโครงการ “ผ้าไทยใส่ให้สนุก” ตามพระราชดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา และมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย ตามมติกรม. วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ ในภาพรวม</p> <p>ข้อตรวจพบ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดหรืออำเภอ ได้ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>๑. จังหวัด/อำเภอ ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มทอผ้า กลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ได้นำลายผ้า “ผ้ามัดหมี่ลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ” ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ ของใช้ โดยให้มีการผสมผสานระหว่างเรื่องราว ภูมิปัญญา อัตลักษณ์ ศิลปะชุมชน ทำให้เกิดการพัฒนาต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่า มีความหมาย เช่น ผ้าปัก, ผ้าฝ้าย จากภาคเหนือ (จังหวัดกำแพงเพชร พะเยา เชียงราย) ผ้าบาติก จากภาคใต้ (จังหวัดยะลา กระบี่) ผ้ามัดย้อม, ผ้ามัดหมี่, ผ้าขิด, ผ้าแพรวา, ผ้าจก ผ้าซิ่น จากภาคกลางและภาคอีสาน และผลิตภัณฑ์ของใช้อื่น ๆ เช่น ผลิตภัณฑ์จักสาน จากกระจูด (จังหวัดระยอง พัทลุง) ผลิตภัณฑ์เซรามิก (จังหวัดพะเยา)</p> <p>๒. จังหวัด/อำเภอ มีการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้ข้าราชการในพื้นที่ ประชาชน แต่งกายด้วยผ้าไทย ตามความเหมาะสมของท้องถิ่น อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๒ วัน ด้วยการสร้างการรับรู้ผ่านกิจกรรม ผ่านสื่อ ตลอดจนมีการจัดทำแผนงานโครงการรณรงค์การใช้และสวมใส่ผ้าไทย/ผ้าพื้นเมือง ทำให้ปัจจุบันมีการสวมใส่และใช้ผ้าไทยเพิ่มมากขึ้น ในทุกพื้นที่ ในทุกภาคส่วน อาทิภาคเอกชน ภาคราชการ ภาคการศึกษา ตลอดจนทั้งหน่วยงานการเงินการธนาคาร ซึ่งส่งผลให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตและจำหน่ายมีอาชีพ มีการกระจายรายได้ เกิดค่านิยมตระหนักรับรู้รักษามรดก อัตลักษณ์ ภูมิปัญญา</p> <p>๓. จังหวัด/อำเภอ มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ช่างทอผ้า และช่างหัตถกรรมในพื้นที่ เข้าร่วมการประกวดผ้าลายพระราชทาน “ผ้ามัดหมี่ลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ” ในปี ๒๕๖๔ และ “ผ้าขิดลายนารีรัตนราชกัญญา” ในปี ๒๕๖๕ ทำให้ผ้าไทย เครื่องแต่งกาย สิ่งทอ แต่ละประเภทที่มีในชุมชนเป็นที่รู้จักผ่านการประกวดผ้าลายพระราชทานมากขึ้น มีเยาวชนคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ให้ความสนใจในการคิดค้นสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ผ้ามากขึ้น อาทิ กลุ่มวิสาหกิจทอผ้าบ้านชาวหลวง จังหวัดน่าน ก่อให้เกิดกระแสอนุรักษ์ผ้าไทยให้เป็นที่ประจักษ์ ส่งเสริมให้รายได้กลับเข้าสู่ชุมชน กระตุ้นให้ผ้าไทยมีความทันสมัยสู่สากลเป็นที่นิยมในทุกเพศ ทุกวัย ทุกโอกาส และมีการต่อยอดภูมิปัญญาพัฒนาผ้าไทยเป็นสินค้าเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์</p>	<p>ข้อเสนอแนะ ผู้ตรวจราชการกรม ให้สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดและอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>๑. ขอให้จังหวัด/อำเภอ จัดทำฐานข้อมูลและทะเบียน เป้าหมายเพื่อประเมินจัดระดับ และดำเนินการยกระดับ ศักยภาพกลุ่มทอผ้า/ผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชน/เยาวชนรุ่นใหม่ อาทิเช่น ส่งเสริมและพัฒนาให้ก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการยุค ๔.๐ ให้มีทักษะและจิตวิญญาณ ในการประกอบธุรกิจ และฝึกปฏิบัติเสริมสร้างทักษะสินค้า จำหน่ายในตลาดออนไลน์ เช่น การจัดทำเทมเพลต การจัดทำคอนเทนต์ การถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ การนำข้อมูล เข้าสู่ระบบตลาดออนไลน์ เป็นต้น</p> <p>๒. ขอให้จังหวัด/อำเภอ นำกลุ่มทอผ้า/ผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชน/เยาวชนรุ่นใหม่ ที่มีความโดดเด่น ส่งเสริมให้เข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เพื่อเป็นการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ โดยใช้อัตลักษณ์ของท้องถิ่น สร้างมูลค่าและความคุ้มค่าผ่านการท่องเที่ยว ด้วยแนวคิด การจัดการกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่นักท่องเที่ยวลงมือปฏิบัติ (D-HOPE) พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีช่องทาง การประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายช่องทางและมีความต่อเนื่อง</p> <p>๓. ขอให้จังหวัด/อำเภอ สนับสนุนให้กลุ่มทอผ้า/ผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชน/เยาวชนรุ่นใหม่ นำวัสดุ จากธรรมชาติมาใช้ในการกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่อง แต่งกาย ของใช้ ของประดับตกแต่ง เช่น การใช้เส้นใย ที่เป็นเส้นใยแท้ (ไหมพันธุ์พื้นเมือง) หรือเส้นใยธรรมชาติ อื่นๆ ใช้สิริธรรมชาติในกระบวนการย้อม ทั้งนี้เพื่อเป็นการ รักษาสภาพสิ่งแวดล้อม ช่วยสร้างอาชีพให้กับคนในชุมชน ตลอดจนทั้งยังเป็นการช่วยสร้างเรื่องเล่าของการสร้างสรรค์ ผลงาน และจะช่วยทำให้สินค้ามีมูลค่าเพิ่มขึ้น</p>

ที่	ประเด็นการตรวจราชการ	ข้อตรวจพบ/ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
		<p>๖.๒ ผลการดำเนินงานที่มีความโดดเด่น</p> <p>๑. กลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านดอนกอย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร โดยสมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้นจาก ๓๐๐ บาท เป็น ๗,๐๐ บาท/เดือน (โดยประมาณ) และมียอดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในภาพรวมประมาณ ๓๕๐,๐๐๐ บาท/เดือน ซึ่งปัจจัยความสำเร็จที่ทำให้กลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้น เกิดจากการสร้างสรรค์ มีการผสมผสานระหว่างเรื่องราวภูมิปัญญา อัตลักษณ์ ศิลปะชุมชน มีการสืบทอดและถ่ายทอดองค์ความรู้ มีการรวมกลุ่มการผลิต และผลิตสินค้าตรงกับความต้องการของตลาด</p> <p>๒. วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมกระจูดวรรณี ตำบลพนาสูง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง โดยสมาชิกมีรายได้ประมาณ ๖,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท/เดือน และมียอดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในภาพรวมประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ บาท/เดือน ซึ่งปัจจัยความสำเร็จที่ทำให้กลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้น เกิดจากการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพึ่งพาตนเองด้วยการใช้วัตถุดิบที่มีในชุมชน มีการรวมกลุ่มคนในชุมชนเพื่อเพิ่มกำลังการผลิต มีกรรมวิธีการออกแบบที่สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า ส่งผลให้กลุ่มมีศักยภาพขยายการตลาดสู่ต่างประเทศ ซึ่งเป็นการสร้างงานและกระจายรายได้ให้กับคนในชุมชนได้อย่างมั่นคง</p> <p>๓. กลุ่มผู้ผลิตผ้าท้องถิ่น “ผ้าปากติก ชายแดนใต้” จังหวัดยะลา มีการนำลายผ้าพระราชทาน “ผ้ามัดหมี่ลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ” ในสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา เป็นต้นแบบสู่การรังสรรค์ลัทธิทอเรื่องราวภูมิปัญญา อัตลักษณ์ ศิลปะชุมชน สู่การต่อยอดผลิตภัณฑ์ผ้าปากติกที่เป็นภูมิปัญญาผ้าถิ่นชายแดนใต้ให้มีชีวิตชีวา เป็น “ผ้าบาติกลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ” สู่การสร้างงานสร้างอาชีพ กระจายรายได้ให้ชุมชน ซึ่งความโดดเด่นของ “ผ้าบาติกลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ” คือ เทคนิคงานเขียนด้วยมือและใช้สีธรรมชาติ ลวดลายบนผืนผ้ามีความประณีต มีการผสมผสานระหว่างลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ กับสัญลักษณ์ประจำจังหวัด ทำให้ผลงานที่ออกมาบ่งบอกเรื่องราวที่เป็นแก่นแท้ของชุมชนอย่างแท้จริง</p>	

สำนักงานผู้ตรวจราชการกรม

สำนักตรวจราชการ

กันยายน ๒๕๖๕